Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2024/25

Destinace (země, město): Maďarsko, Budapešť

Jméno, příjmení: Milan Orálek

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Univerzita Loránda Eötvöse, Filozofická fakulta (BTK-ELTE), Ústav slavistiky a baltistiky, Katedra slovanské filologie – Český obor

Výuka češtiny na Univerzitě Loránda Eötvöse (ELTE)

Zatímco donedávna existovala v Maďarsku tři bohemistická pracoviště (na Univerzitě Pétera Pázmánye v Pilišské Čabě a na Univerzitě v Segedíně), v této chvíli již funguje jen jediné. Na ELTE lze češtinu studovat v bakalářském a magisterském programu (a to buď jako hlavní obor – *maior*, nebo jako vedlejší obor – *minor*), ale také postgraduálně. Kromě toho nabízíme jazykové kurzy pro studenty jiných oborů. Studenti-bohemisté, kteří většinou nastupují ke studiu jako úplní začátečníci, skládají po prvních dvou semestrech komplexní jazykovou zkoušku, která by měla být na úrovni A2. Tříleté bakalářské studium je zakončeno souhrnnou jazykovou zkouškou na úrovni B1; mají-li studenti češtinu jako hlavní obor, píšou rovněž diplomovou práci. Někteří využívají možnost strávit jeden či dva semestry na bohemistických pracovištích v ČR nebo se hlásí na letní jazykové školy.

Český lektor, vyslaný do Budapešti v únoru 2024, zodpovídá za veškerou výuku praktického jazyka (toho času celkem 11 studentů, včetně bilingvní slovenské Maďarky a čtyř nebohemistů, dvou z Maďarska a dvou z Číny), s výjimkou dvou kurzů pro nebohemisty, které vede Tamás Tölgyesi a který v uplynulém akademickém roce navštěvovalo celkem 6 posluchačů. Pracoviště má konečně také jednoho studenta v doktorském programu.

Rozsah lektorovy výuky činil v uplynulém akademickém roce 17 x 45 minut. Počet studentů v kurzech pro jednotlivé ročníky: 1. roč. – 6 (0–A1); 2. roč. – 5 (A1–A2); Nebohemisté I–1 (A1–A2); Nebohemisté II–2 (B2–C1). Ostatní ročníky zůstaly v tomto roce neobsazeny, jedna studentka nicméně v současné době ještě dokončuje magisterskou diplomovou práci (o toposu vodníka v české literatuře).

Pokud jde o studijní materiály, v prvním a druhém ročníku jsme pracovali zejména s *New Czech Step by Step* (L. Holá), v kurzech pro nebohemisty s *Communicative Czech. Elementary Czech* a *Communicative Czech. Intermediate Czech* (I. Rešková, M. Pintarová), *Připravujeme se k certifikované zkoušce z češtiny. Úroveň B1* (M. B. Kestřánková et al.) a *Připravujeme se k certifikované zkoušce z češtiny. Úroveň B2* (R. Kotková et al.). Z lexikografických příruček jsme se museli spokojit s menšími a/nebo staršími tištěnými maďarsko-českými a česko-maďarskými slovníky (L. Hradský) a elektronickým slovníkem nakladatelství Lingea (https://slovniky.lingea.cz/madarsko-cesky).

Další aktivity

V září 2024 lektor na žádost Českého centra a za hojné účasti odučil dvě minilekce v rámci pravidelného European Language Coctail Bar (13. 9. 2025), který pořádají kulturní centra a zastupitelské úřady působící v Budapešti a který cílí mimo jiné na studenty středních škol. Před Velikonocemi podnikli lektor a Tamás Tölgyesi se šesti studenty výlet do Olomouce, kde navštěvovali historické památky, muzea apod. Stejně jako loni se na závěr semestru uskutečnila celoústavní akademie *Slovanské jaro*; bohemisté na ní vystoupili s písní V. Redla. Lektor v průběhu roku recenzoval a redigoval několik příspěvků pro slavistický časopis *Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae*, v jehož čele stojí vedoucí Ústavu slavistiky a baltistiky Róbert Kiss-Szemán.

V polovině června proběhla na půdě našeho ústavu bohemistická konference u příležitosti 70. výročí budapešťské bohemistiky, již kromě lektora (který se též zhostil moderování dvou sekcí) organizovali Tamás Tölgyesi, Ándor Mészáros a Róbert Kiss-Szemán. Na mimořádně úspěšnou akci dorazilo více než padesát bohemistů (lingvistů a literárních vědců, ale také historiků a politologů) z České republiky, Maďarska, Slovenska, Polska, Slovinska, Chorvatska, Portugalska, Rakouska, Německa, Bulharska a Velké Británie. Část příspěvků se v následujících měsíců objeví v již zmíněném časopise *Studia Slavica*.

Pracovní a životní podmínky lektora

Bohemistika na ELTE patří k malým oborům: zajišťují ho dva kmenoví pracovníci (lektor – praktický jazyk; Tamás Tölgyesi – lingvistické disciplíny) a tři externisté (István Vörös a Tamás Berkes – literární věda; a Andor Mészáros – české reálie). Vyučující mají k dispozici dvě místnosti, z nichž jedna, vybavena dvěma stolními počítači a dvěma tiskárnami, slouží zároveň jako pracovna. Bohemistická knihovna, umístěná v týchž prostorách, čítá zhruba 5000 svazků.

Ubytování si byl lektor nucen oproti předchozímu akademickému roku zajistit sám. Komunikaci v rámci ústavu usnadňuje skutečnost, že řada jeho zaměstnanců hovoří česky nebo ještě častěji slovensky.

Budapešť 8. července 2025 Mgr. Milan Orálek, Ph.D.